Guldgåsen

Der var engang en mand, som havde tre sønner. Den yngste hed Fjollehans og alle mennesker lo ad ham og skubbede ham til side ved enhver lejlighed. En dag gik den ældste ud i skoven for at hugge brænde, og hans mor gav ham en dejlig æggekage og en flaske vin med, for at han ikke skulle komme til at sulte og tørste. Da han kom ind i skoven mødte han en gammel grå mand, som sagde goddag og bad: "Giv mig et lille stykke kage og en lille smule vin, jeg er så sulten og tørstig." - "Hvis jeg gjorde det, havde jeg jo ikke noget til mig selv," svarede den kloge søn, "gå din vej." Derpå gik han videre. Da han begyndte at hugge brænde kom han til at hugge fejl og øksen ramte ham i armen, så han måtte gå hjem og lade sig forbinde. Det var imidlertid den grå mand, som var skyld i det.

Den næste dag gik den næstældste søn ud i skoven og moderen gav ham en æggekage og en flaske vin med. Han mødte også den gamle, grå mand, der bad om et stykke kage og lidt vin. Men denne søn var også en klog fyr og sagde: "Det, som du får, går jo fra mig selv. Gå din vej," lod manden stå og gik videre. Straffen udeblev ikke, da han havde gjort et par hug i træet ramte han sig i benet og måtte bæres hjem.

"Lad mig nu gå ud og hugge brænde, far," sagde Fjollehans. "Det kan du såmænd ikke," svarede faderen, "du ser jo, dine brødre er kommet til skade derved, lad du bare være med at prøve på det." Men Fjollehans blev ved at tigge og endelig sagde han: "Gå så bare. Af skade bliver man klog." Moderen gav ham en kage, som var kogt med vand i asken, og en flaske surt øl. Da han kom ind i skoven mødte han også den gamle mand, som bad om noget kage og vin. "Jeg har ikke andet end en kage, der er bagt i asken, og noget surt øl," svarede Fjollehans, "men hvis du vil have noget så værsgo." Derpå satte de sig ned, og da Fjollehans tog kagen frem, var den blevet til den dejligste æggekage og det sure øl var blevet til vin. Da de havde spist og drukket, sagde manden: "Jeg vil give dig noget, fordi du er så god og gavmild. Hug det gamle træ derhenne om, så finder du noget i rødderne." Derpå sagde han farvel og gik.

Fjollehans gik hen og fældede træet og så da, at der nede i rødderne sad en gås med fjer af det pure guld. Han tog den op og gik hen til en kro for at blive der om natten. Værten havde tre døtre, og da de så gåsen blev de nysgerrige og ville vide, hvad det var for en underlig fugl, og de havde også nok lyst til at få en af guldfjerene. "Jeg skal nok finde lejlighed til at tage en," tænkte den ældste, og da Fjollehans engang var gået ud, greb hun fat i vingen, men hendes hånd blev hængende ved den. Lidt efter kom den anden ene og alene for at nappe en fjer, men næppe havde hun rørt ved sin søster, før hun blev hængende fast ved hende. Til sidst kom også den tredie, og søstrene råbte til hende: "Du må ikke komme herhen," men hun kunne ikke begribe hvorfor, og da hun rørte ved dem, blev også hun hængende, og de måtte blive hele natten inde hos gåsen.

Næste morgen tog Fjollehans gåsen under armen og gik af sted uden at bryde sig om de tre piger, som hang fast ved den. De måtte løbe bagefter, til højre og venstre, som det behagede ham at gå. Ude på marken mødte de en præst, og da han så dette optog, sagde han: "Skam jer dog, I frække tøse, at løbe sådan efter en ung karl," og derpå greb han fat i den yngste for at holde hende tilbage. Men næppe havde han rørt ved hende, før han også hang fast og måtte løbe med. Lidt efter kom degnen og blev meget forundret, da han så præsten rende lige i hælene på de tre pigebørn. "Hvorhen så hurtigt, hr. pastor," råbte han, "husk på, vi har barnedåb i dag." Derpå tog han fat i hans arm, men blev også hængende. De fem måtte nu trave videre efter hinanden og noget efter mødte de to bønder, der kom fra marken med deres leer. Præsten kaldte da på dem og bad om, de ville hjælpe ham og degnen at slippe fri, men i samme øjeblik, de rørte ved dem, hang de fast, og nu løb der hele syv bagefter Fjollehans og hans gås. De kom derpå til en by, hvor der regerede en konge, som havde en datter, der var så alvorlig, at hun aldrig lo, og kongen havde derfor ladet bekendtgøre, at den, der kunne bringe hende til at le, skulle få hende til kone. Da Fjollehans fik det at vide, gik han op på slottet med gåsen og hele den lange hale, og da prinsessen så de syv mennesker rende der i hælene på hinanden, begyndte hun at le hjerteligt og kunne slet ikke holde op igen. Fjollehans forlangte nu at få prinsessen til brud, men kongen syntes ikke rigtigt om den svigersøn og gjorde en hel, del indvendinger og forlangte, at han først skulle skaffe en mand, der kunne drikke en hel vinkælder ud.

Fjollehans tænkte, at den lille grå mand kunne hjælpe ham, og gik ud i skoven til det sted, hvor han havde fældet træet. Der sad en mand, som så meget bedrøvet ud, og Fjollehans spurgte hvad der var i vejen. "Jeg er så skrækkelig tørstig," svarede manden, "jeg kan ikke tåle vand og jeg har ganske vist lige tømt et fad vin, men hvad hjælper en dråbe vand på en hed sten. "Kom med mig, så skal jeg hjælpe dig," sagde Fjollehans og gik med ham ned i kongens vinkælder. Manden bøjede sig over de store tønder og drak og drak, så han til sidst blev helt træt i ryggen. Inden dagen var gået, var kælderen tom. Fjollehans forlangte nu igen sin brud, men kongen ærgrede sig over, at sådan en fyr, som alle og enhver kaldte Fjollehans, skulle eje hans datter, og forlangte, at han først skulle skaffe en mand, som kunne spise et bjerg af brød. Fjollehans betænkte sig ikke længe men gik ud i skoven. På samme sted som sidst sad der en mand og snørede en rem sammen om livet med en ynkelig mine. "Nu har jeg spist en ovn fuld af brød," sagde han, "men hvad er det, når man er så sulten som jeg. Min mave er så tom, at jeg må snøre mig ind for ikke at dø af sult." - "Kom du kun med mig, så skal du nok blive mæt," sagde Fjollehans glad og gik med ham hen til slottet. Kongen havde ladet alt mel i hele riget bringe derop og bagerne havde bagt et uhyre bjerg deraf. Manden fra skoven stillede sig foran det og begyndte at spise, og da dagen var omme, var hele bjerget forsvundet. Fjollehans fordrede nu igen sin brud, men kongen stillede en tredie betingelse og forlangte et skib, der kunne bruges lige godt på vandet og på landet. "Når du kommer sejlende i det, skal du straks få min datter," sagde han. Fjollehans gik lige ud i skoven og der sad den gamle mand, som han havde givet sin kage og sin vin. "Du har været god imod mig og givet mig at spise og drikke," sagde han, "nu skal jeg hjælpe dig." Derpå gav han ham et skib, som kunne gå både på vand og land, og nu kunne kongen ikke længere nægte ham sin datter. Brylluppet blev fejret, og efter kongens død arvede Fjollehans riget og levede længe og lykkeligt med sin dronning.

* * *